

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Cdo/57/2020
Identifikačné číslo spisu: 5112208267
Dátum vydania rozhodnutia: 30.07.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Bajánková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:5112208267.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Bajánkovej a sudcov JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD., a JUDr. Ing. Jána Gandžalu, PhD., v spore žalobcu G. zastúpeného JUDr. Jozefom Polákom, advokátom v Dolnom Kubíne, Aleja Slobody 1890/50, proti žalovanému Okresnému úradu Žilina, so sídlom v Žiline, Vysokoškolákov 8556/33B o určenie neplatnosti skončenia štátnozamestnaneckého pomeru a uloženie povinnosti poskytovať časť funkčného platu, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp.zn.7 Cpr 1/2012, v konaní o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 25. júla 2017 sp.zn. 5 CoPr 4/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie žalobcu z a m i e t a.
Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina rozsudkom (v poradí druhým) z 27. novembra 2013 č.k. 7 Cpr 1/2012-159 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal, aby súd určil, že skončenie štátnozamestnaneckého pomeru odvolaním, ktoré uskutočnil žalovaný podaním zo dňa 10. januára 2012, je neplatné a súčasne sa žalobca domáhal nároku na náhradu mzdy od 5. marca 2012 až do času, kedy mu žalovaný umožní pokračovať v práci. Žalobca sa domáhal určenia neplatnosti odvolania z funkcie riaditeľa Správy katastra z dôvodu neurčitosti tohto právneho úkonu, nakoľko v písomnom podaní neboli uvedené dôvody odvolania a súčasne z neho nevyplývalo, že bolo aplikované ustanovenie § 37 zákona č. 400/2009 Z.z. o štátnej službe (ďalej len „Zákon o štátnej službe“). Ďalším dôvodom bolo podľa žalobcu aj porušenie zásady rovnakého zaobchádzania, ktorá mala byť porušená z dôvodu, že dôvodom skončenia jeho štátnozamestnaneckého pomeru bola skutočnosť, že proti nemu začalo trestné stíhanie. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že štátnozamestnanecký pomer žalobcu ako osobitnej kategórie štátneho zamestnanca podľa § 6 ods. 6 zákona o štátnej službe v dočasnej štátnej službe založený jeho vymenovaním podľa § 16a ods. 4 katastrálneho zákona a ktorý nebol založený služobnou zmluvou, a teda ani nekončí spôsobmi, ktorými možno skončiť štátnozamestnanecký pomer založený služobnou zmluvou a na ktorý podľa § 6 ods. 10 sa zákon o štátnej službe vzťahuje v obmedzenom rozsahu, skončil podľa § 52 ods. 2 zákona o štátnej službe na základe zákona, a to dňom odvolania z funkcie 10. januára 2012. Skončenie štátnozamestnaneckého pomeru štátneho zamestnanca vo verejnej funkcii alebo

štátneho zamestnanca vo funkcii štatutárneho orgánu vymenovaného podľa osobitného predpisu, ktorý je v dočasnej štátnej službe, je špecifickým spôsobom uplynutia dočasnej štátnej služby. Pokiaľ žalobca uvádzal, že bola porušená zásada rovnakého zaobchádzania pri skončení jeho štátnozamestnaneckého pomeru, v žalobnom petite túto skutočnosť nepožadoval, a pri dokazovaní skutkového stavu, takéto tvrdenia nepreukázal. Subjektívny názor žalobcu na diskrimináciu jeho osoby nebol dôvodom na prijatie záveru, že vo vzťahu k nemu mohlo dôjsť k diskriminačnému postupu, a preto bolo jeho odvolanie z funkcie neplatné. Žalovanému trovy konania nepriznal.

2. Krajský súd v Žiline rozsudkom z 29. júla 2014 sp.zn. 5 CoPr 2/2014 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, žalovanému nepriznal náhradu trov odvolacieho konania a proti svojmu rozhodnutiu pripustil dovolanie v súlade s § 238 ods. 3 O.s.p. (Občiansky súdny poriadok, zákon č. 99/1963 Zb., účinný do 30. júna 2016, ďalej len O.s.p.), pretože mal za to, že ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu. Otázku zásadného právneho významu odvolací súd vzhliadol v tom, či štátnozamestnanecký pomer žalobcu, v tomto prípade ako osobitnej kategórie štátneho zamestnanca, podľa 6 ods. 6 zákona o štátnej službe v dočasnej štátnej službe založený jeho vymenovaním podľa § 16a ods. 4 katastrálneho zákona a ktorý nebol založený služobnou zmluvou, môže byť ukončený odvolaním z funkcie bez uvedenia akéhokolvek dôvodu.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) uznesením sp. zn. 5 Cdo 586/2014 zo dňa 25. januára 2017 rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že dňa 6. marca 2014 bolo doručené súdu prvej inštancie vyjadrenie žalovaného formulované ako právna a skutková argumentácia a žalobcovi mala byť daná možnosť oboznámiť sa s týmto vyjadrením. V danom prípade táto možnosť nebola žalobcovi vytvorená, preto bol namieste záver, že mu tým bola odňatá možnosť pred súdom konať. Ďalej dovolací súd uviedol, že odvolací súd nenariadil vo veci odvolacie pojednávanie, ale len na základe pokynu predsedu senátu zo 14. júla 2014 bolo na úradnej tabuli Krajského súdu v Žiline dňa 15. júla 2014 vyvesené oznámenie o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku bez nariadenia ústneho pojednávania v zmysle § 214 ods. 2 v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p. v právnej veci strán sporu s tým, že odvolací súd vyhlási odvolací rozsudok dňa 29. júla 2014 o 12,20 hod v budove Krajského súdu v Žiline v miestnosti č.10. Vzhľadom na uvedené, postupom odvolacieho súdu, ktorý vo veci rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania, napriek tomu, že mu to vzhľadom na charakter konania, ukladal Občiansky súdny poriadok, bola dovolateľovi týmto odňatá možnosť pred súdom konať. Dovolací súd dospel k záveru, že odvolací súd zaťažil konanie vadami, pre ktoré bolo dovolanie žalobcu opodstatnené (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p.).

4. Krajský súd v Žiline (v poradí druhým) rozsudkom z 25. júla 2017 sp. zn. 5 CoPr 4/2017 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žalovanému nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania. Odvolací súd sa primárne zaoberal odstránením pochybení, vytýkaných v zrušujúcom uznesení dovolacím súdom.

4.1. Prvé procesné pochybenie v predchádzajúcom odvolacom konaní odstránil odvolací súd tým, že písomné vyjadrenie žalovaného k odvolaniu žalobcu bolo doručené právnenému zástupcovi žalobcu 9. marca 2017.

4.2. Pokiaľ išlo o druhé procesné pochybenie v pôvodnom odvolacom konaní, keď dovolací súd vytýkal odvolaciemu súdu, že išlo o konanie vo veci porušenia zásady rovnakého zaobchádzania v zmysle § 214 ods. 1 písm. c) O.s.p., a preto boli dané zákonné predpoklady prejednanie odvolania žalobcu proti prvostupňovému rozhodnutiu na odvolacom pojednávaní, odvolací súd v štádiu konania po zrušení pôvodného rozsudku odvolacieho súdu dovolacím súdom musel postupovať v odvolacom konaní podľa ustanovení zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), a teda vychádzal z ustanovenia § 385 ods. 1 CSP, podľa ktorého ustanovenia na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem. Z citovaného ustanovenia zákona vyplýva, že v ostatných prípadoch nie je potrebné nariadovať odvolacie pojednávanie. Existencia dôležitého verejného záujmu je dôvodom na nariadenie pojednávania len vtedy, ak by otázky, ktoré sú predmetom konania, mohli mať širší spoločenský dopad a ak by ochrana práv a právom chránených záujmov účastníkov konania, mohla byť významná aj pre

iné subjekty. Z charakteru tohto sporu nevyplývalo, že by sa jednalo o takýto prípad, keďže išlo o ojedinelý spor týkajúci sa skončenia štátnozamestnaneckého pomeru, ktorý nebol zvlášť sledovaný verejnosťou, médiami a pod. Odvolací súd taktiež z pohľadu potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania konštatoval, že nejde o takýto prípad uvedený v § 385 ods. 1 CSP, teda kde by bolo potrebné na prejednanie odvolania nariadiť pojednávanie, nakoľko ani neboli sporovými stranami navrhované ďalšie relevantné dôkazy, okrem tých, ktoré boli vykonané súdom prvej inštancie. Preto odvolací súd sa rozhodol pre zákonný postup podľa ustanovenia § 219 ods. 1, § 378 ods. 1 a § 385 ods. 1 CSP a contrario, pričom oznámenie o verejnom vyhlásení rozhodnutia bolo vyvesené na úradnú tabuľu súdu dňa 11. júla 2017, zvesené z úradnej tabule dňa 26. júla 2017 a oznámené na internetovej stránke MS SR dňa 11. júla 2017.

4.3. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, obmedzil sa len na skonštatovanie správnosti jeho dôvodov.

4.4. Pre zdôraznenie správnosti dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd uviedol, že skončenie štátnozamestnaneckého pomeru štátneho zamestnanca, ktorý je štatutárnym orgánom vymenovaný podľa osobitného predpisu (zákon č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam, ďalej aj „Katastrálny zákon“), ktorý vykonáva štátnu službu v dočasnej štátnej službe je upravené v § 52 ods. 2 Katastrálneho zákona, ide o skončenie štátnozamestnaneckého pomeru na základe zákona a takýto štátnozamestnanecký pomer sa skončí dňom uvedeným v odvolaní z tejto funkcie, dňom vzdania sa tejto funkcie alebo dňom uplynutia doby vykonávania tejto funkcie. Odvolací súd ďalej uviedol, že v dôvodovej správe k § 52 Katastrálneho zákona, ktorý je pod názvom skončenie štátnozamestnaneckého pomeru na základe zákona, uvedené, že „špecifická úprava skončenia štátnozamestnaneckého pomeru na základe zákona vyplýva z osobitnej právnej regulácie štátnozamestnaneckých vzťahov. Skončenie štátnozamestnaneckého pomeru štátneho zamestnanca vo verejnej funkcii alebo štátneho zamestnanca vo funkcii štatutárneho orgánu vymenovaného podľa osobitného predpisu, ktorý je v dočasnej štátnej službe, je špecifickým spôsobom uplynutia dočasnej štátnej služby.“

4.5. Odvolací súd poukázal vo svojom odôvodnení na Katastrálny zákon, ktorý v § 16a upravuje postavenie katastrálneho úradu a správy katastra (do 31. decembra 2012), na základe ktorého došlo k vymenovaniu žalobcu do funkcie štatutárneho orgánu Správy katastra Tvrdošín. Zdôraznil, že tak ako zákon neupravuje osobitné požiadavky na vymenovanie riaditeľa správy katastra, neupravuje ani osobitné dôvody pre odvolanie z tejto funkcie a neupravuje ani náležitosti odvolania. Vymenovaním žalobcu bol založený jeho štátnozamestnanecký pomer v dočasnej štátnej službe v zmysle ustanovení zákona o štátnej službe a jeho služobným úradom bol Katastrálny úrad v Žiline. Odvolanie vedúceho štátneho zamestnanca (ktorým žalobca podľa charakteru jeho postavenia bol - § 11) je upravené v § 37 zákona, ktorý upravuje, kedy vedúci úradu odvolá a kedy môže odvolať štátneho zamestnanca, v ods. 4 dáva možnosť vedúcemu úradu so súhlasom štatutárneho orgánu odvolať z funkcie vedúceho zamestnanca, ktorého priamo riadi, aj bez uvedenia dôvodu, ak osobitný predpis neustanovuje inak, osobitný predpis ktorým je Katastrálny zákon bližšie podmienky odvolania neupravoval. Z dôvodovej správy k § 37 Zákona o štátnej službe vyplýva, že sa „navrhuje upraviť možnosť odvolať vedúceho zamestnanca aj bez uvedenia dôvodu. Vedúci služobného úradu môže so súhlasom štatutárneho orgánu odvolať vedúceho zamestnanca vo svojej priamej riadiacej pôsobnosti. Na návrh štatutárneho orgánu alebo štátneho zamestnanca vo verejnej funkcii je vedúci služobného úradu povinný aj bez uvedenia dôvodu odvolať vedúceho zamestnanca, ktorého riadi ten, kto podal návrh na jeho odvolanie. Odvolanie vedúceho zamestnanca bez uvedenia dôvodu podľa tohto zákona nebude možné, pokiaľ by bolo v rozpore s osobitným predpisom.“ Zo znenia § 16a ods.4 Katastrálneho zákona vyplýva, že riaditeľa správy katastra vymenúva a odvoláva prednosta katastrálneho úradu a z § 13 ods. 3 Zákona o štátnej službe vyplýva, že prednosta katastrálneho úradu ako štatutárny orgán je vedúcim služobného úradu navrhovateľa, ktorý tak ako má oprávnenie menovať do funkcie má oprávnenie aj z funkcie odvolať a vzhľadom na to, že prednosta je vedúcim služobného úradu a zároveň štatutárnym orgánom má právo odvolať vedúceho zamestnanca aj bez udania dôvodu, tak ako tomu bolo v danom prípade. Odvolací súd uviedol, že osobitný predpis, ktorým je katastrálny zákon, neobsahuje žiadne obmedzenia. Tak ako neupravuje

osobitné požiadavky na vymenovanie riaditeľa správy katastra, ani osobitné náležitosti jeho menovania, neupravuje ani osobitné dôvody pre odvolanie z tejto funkcie a ani náležitosti odvolania. Z hľadiska zákonom stanovených formálno-právnych aj hmotno-právnych náležitostí tak predmetné odvolanie z funkcie splňalo zákonné náležitosti odvolania, t.j. je písomné, bez uvedenia dôvodu, žalobcovi bolo spolu s potvrdením o skončení štátnozamestnaneckého pomeru doručené a k skončeniu štátnozamestnaneckého pomeru žalobcu teda došlo na základe zákona tak ako to upravuje § 52 ods. 2 Zákona o štátnej službe. Bolo vo výlučnej kompetencii štatutárneho orgánu žalovaného aj bez udania dôvodu rozhodnúť o odvolaní žalobcu. Štatutárny zástupca sa v rámci tejto kompetencie rozhodol odvolať žalobcu bez udania dôvodu.

4.6. Odvolací súd konštatoval, že pokiaľ v odvolaní nie je uvedený odkaz na ustanovenie § 37 ods. 4 Zákona o štátnej službe, ale len odkaz na § 16a Katastrálneho zákona táto skutočnosť nespôsobuje neurčitost' odvolania z výkonu funkcie a teda ani jeho neplatnosť, nakoľko vymenovanie ako aj odvolanie z funkcie riaditeľa správy katastra primárne upravoval Katastrálny zákon, vymenovaním sa založil štátnozamestnanecký pomer žalobcu ako riaditeľa správy katastra, a teda na účely zákona o štátnej službe bol štátnym zamestnancom podľa § 6 ods. 6 Zákona o štátnej službe. Napriek vyjadreniu žalovaného, ktorý uviedol, že odvolanie z funkcie sa neriadilo ustanovením § 37 ods. 4 Zákona o štátnej službe, ale ustanovením § 16a ods. 4 Katastrálneho zákona, tento rozpor vo vyjadrení, pre ktorý krajský súd považoval pôvodné rozhodnutie za predčasné, nemal pre právne posúdenie veci zásadný význam práve s ohľadom na vzájomné prepojenie obidvoch dotknutých zákonov. Skončenie štátnozamestnaneckého pomeru štátneho zamestnanca vo verejnej funkcii alebo štátneho zamestnanca vo funkcii štatutárneho orgánu vymenovaného podľa osobitného predpisu, ktorý je v dočasnej štátnej službe, je špecifickým spôsobom uplynutia dočasnej štátnej služby. Práve na špecifické postavenie niektorých kategórií štátnych zamestnancov uvedených v § 6 Zákona o štátnej službe, do ktorej patril aj žalobca, pôsobnosť zákona o štátnej službe bola upravená v obmedzenom rozsahu v ods. 10 § 6, medzi ktorými ustanoveniami, je aj § 55 až 57 (nároky z neplatného skončenia štátnozamestnaneckého pomeru), teda na žalobcu sa nevzťahovalo ani ustanovenie § 56, podľa ktorého ak sa štátny zamestnanec domnieva, že k skončeniu štátnozamestnaneckého pomeru na základe zákona nedošlo, môže sa obrátiť na súd najneskôr v lehote dvoch mesiacov odo dňa doručenia písomného potvrdenia podľa § 52 ods. 3. V danom prípade k skončeniu štátnozamestnaneckého pomeru žalobcu nedošlo výpoveďou, okamžitým skončením ani dohodou, a preto neprichádzala do úvahy ani aplikácia ustanovení § 77 a § 79 Zákonníka práce domáhať sa neplatnosti skončenia štátnozamestnaneckého pomeru z tam stanovených dôvodov.

4.7. Pokiaľ žalobca skutkovo odvodzoval neplatnosť skončenia štátnozamestnaneckého pomeru odvolaním z dôvodu porušenia zásady rovnakého zaobchádzania porušením prezumpcie neviny petít jeho návrhu nezodpovedá ustanoveniu § 9 ods. 2 antidiskriminačného zákona a ani § 4 ods. 6 zákona č. 40/2009 Z.z. Antidiskriminačný zákon zaviedol osobitné konanie, ktoré môže iniciovať ten, kto sa cíti poškodeným diskriminačným správaním. Podľa zákona sa poškodená osoba môže na súde žalobou domáhať, aby ten kto nedodržel zásadu rovnakého zaobchádzania upustil od svojho konania, ak je to možné, napravil protiprávny stav alebo poskytol primerané zadost'učinenie. Ak by primerané zadost'učinenie nebolo dostačujúce môže sa domáhať aj náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Takýto návrh však žalobca nepodal. Žalobca sa domáhal určenia neplatnosti skončenia štátnozamestnaneckého pomeru odvolaním a z toho vyplývajúcich mzdových nárokov. Žalobcom vymedzenému petítu návrhu nebolo možné vyhovieť, a to ani v prípade, že by pri zásade obráteného dôkazného bremena bolo preukázané, že došlo k porušeniu prezumpcie neviny, čo však v konaní taktiež nebolo preukázané.

4.8. Vzhľadom na vyššie uvedené v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 a 2 CSP, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil.

5. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil poukazom na ustanovenie § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. b/ argumentujúc tým, že nesprávnym procesným postupom súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu mu bolo znemožnené, aby uskutočňoval jemu patriace práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na

spravodlivý proces, a taktiež tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu bolo založené na nesprávnom právnom posúdení a záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola riešená. V dovolaní uviedol, že napriek viazanosti odvolacieho súdu právnym názorom dovolacieho súdu uvedeného v jeho zrušujúcom uznesení odvolací súd nenariadil pojednávanie a v odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že z charakteru sporu nevyplývalo, že by sa jednalo o prípad, kedy je potrebné pojednávanie nariadiť, keďže išlo len o ojedinelý spor týkajúci sa skončenia štátnozamestnaneckého pomeru, ktorý nebol zvlášť sledovaný verejnosťou, médiami a pod. Odvolací súd taktiež z pohľadu potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania konštatoval, že nešlo o prípad uvedený v ustanovení § 385 ods. 1 CSP, teda kde by bolo potrebné na prejednanie odvolania nariadiť pojednávanie, čím znemožnil dovolaťovi svojím nesprávnym procesným postupom aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolaťel namietal taktiež nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, ktoré spočívalo vo vyriešení právnej otázky, ktorá doposiaľ dovolacím súdom riešená nebola. Právnou otázkou zásadného významu je podľa názoru dovolaťela to, či jeho štátnozamestnanecký pomer, v tomto prípade ako osobitnej kategórie štátneho zamestnanca, podľa § 6 ods. 6 zákona o štátnej službe v dočasnej štátnej službe založený jeho vymenovaním podľa § 16a ods. 4 Katastrálneho zákona a ktorý nebol založený služobnou zmluvou, môže byť ukončený odvolaním z funkcie bez uvedenia akéhokolvek dôvodu. Dovolaťel mal za to, ustanovenie § 16a ods. 4 Katastrálneho zákona neumožňuje prednostovi katastrálneho úradu odvolať z funkcie riaditeľa katastrálneho úradu bez uvedenia dôvodu. Podľa názoru dovolaťela závery odvolacieho súdu boli v príkrom rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, ale aj s elementárnou logikou a predpismi, ktoré upravujú možné spôsoby ukončenia štátnozamestnaneckého pomeru, nakoľko závery odvolacieho súdu nevychádzali dôsledne zo zákonnej úpravy skončenia štátnozamestnaneckého pomeru a vychádzali len z formálneho výkladu právnych predpisov nerešpektujúc účel ustanovenia § 37 Zákona o štátnej službe. Postup odvolacieho súdu pri vydaní rozsudku nerešpektoval ustanovenie § 132 O.s.p., podľa ktorého dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho čo uviedli účastníci. Podľa názoru dovolaťela je rozsudok odvolacieho súdu zmätočný, nakoľko na jednej strane uznáva, že odvolanie vedúceho štátneho zamestnanca je upravené len v § 37 Zákona o štátnej službe a na druhej strane považuje odkaz uvedený v odvolaní len na ustanovenie § 16a Katastrálneho zákona za dostačujúce pre skončenie štátnozamestnaneckého pomeru zamestnanca. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolaťel žiadal, aby odvolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

6. Žalovaný vo vyjadrení uviedol, že považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu za dostatočne a jasne odôvodnené, pričom netrpí vadami, ktoré by zakladali dôvodnosť podaného dovolania a žiadal dovolací súd aby dovolanie zamietol.

7. Opravným uznesením 5CoPr/4/2017-422 zo dňa 12. júna 2020, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 07. júla 2020 odvolací súd na základe vrátenia spisu dovolacím súdom ako predčasne predloženého z dôvodu nesprávnosti v označení strany sporu, opravil označenie žalovaného v záhlaví rozsudku 5CoPr/4/2017-215 zo dňa 25. júla 2017 tak, že žalovaný je uvedený ako Okresný úrad Žilina, so sídlom Vysokoškolákov 8556/33B, 010 08 Žilina.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala strana sporu v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod (§ 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. b/ CSP) treba zamietnuť.

9. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach §

420 a 421 CSP.

10. Z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP).

11. Nesprávnosť procesného postupu dovolateľ určil v postupe Krajského súdu v Žiline, kedy za účelom prejednávania odvolania tento nenariadil pojednávanie vychádzajúc z ustanovení § 385 ods.1 CSP. Dovolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s právnym názorom odvolacieho súdu. Na doplnenie uvádza, že Civilný sporový poriadok neobsahuje úpravu obdobnú ustanoveniu § 214 ods. 2 OSP. Avšak aj bez výslovného zákonného vyjadrenia, že (okrem taxatívne vymedzených prípadov) odvolací súd môže rozhodnúť bez nariadenia pojednávania, naďalej platí, že odvolací súd má možnosť, nie povinnosť rozhodovať bez pojednávania a zásadne je len na rozhodnutí príslušného senátu odvolacieho súdu, či túto možnosť využije. Odvolací súd však vždy môže nariadiť pojednávanie, ak to považuje za potrebné, čo je na úvahe odvolacieho senátu. V zákone nie je možné kauzisticky vypočítať všetky možné situácie, ktoré môžu v súdnej praxi nastať a práve naopak tým, že sa ponechá otázka nariadenia pojednávania na rozhodnutí odvolacieho súdu v porovnaní so striktnou normatívnou úpravou, takáto úprava bude v súlade s materiálnou stránkou právneho štátu. (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 1540 s.)

12. V danom prípade je v dovolaní uplatnený dovolací dôvod aj podľa § 421 CSP. V zmysle tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

13. Dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP).

14. Za právnu otázku, ktorá mala rozhodujúci význam na rozhodnutie súdu dovolateľ považoval otázku či jeho odvolanie z funkcie riaditeľa správy katastra ako osobitnej kategórie štátneho zamestnanca, podľa § 6 ods. 6 Zákona o štátnej službe v dočasnej štátnej službe bez uvedenia akéhokoľvek dôvodu je platné a z toho dôvodu je neplatné aj skončenie jeho štátnozamestnaneckého pomeru.

15. K odvolaniu žalobcu z funkcie riaditeľa Správy katastra v Tvrdošíne došlo 10. januára 2012, preto pre právne posúdenie nastolenej otázky je potrebná aplikácia zákona č. 400/2009 Z.z. o štátnej službe v znení do 31.1.2012 (ďalej len zákona o štátnej službe) a zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení do 31.12.2012 (ďalej len katastrálny zákon).

16. Inštitút odvolania z funkcie upravoval zákon o štátnej službe v ustanovení § 37 pod marginálnou rubrikou Odvolanie z funkcie vedúceho zamestnanca. V zmysle štvrtého odseku vedúci úradu mohol so súhlasom štatutárneho orgánu odvolať z funkcie vedúceho zamestnanca, ktorého priamo riadil, aj bez uvedenia dôvodu, ak osobitný predpis neustanovoval inak.

16.1 Podľa dôvodovej správy k § 37 sa upravila možnosť odvolať vedúceho zamestnanca aj bez uvedenia dôvodu. „Vedúci služobného úradu môže so súhlasom štatutárneho orgánu odvolať vedúceho

zamestnanca vo svojej priamej riadiacej pôsobnosti. Na návrh štatutárneho orgánu alebo štátneho zamestnanca vo verejnej funkcii je vedúci služobného úradu povinný aj bez uvedenia dôvodu odvolať vedúceho zamestnanca, ktorého riadi ten, kto podal návrh na jeho odvolanie“.

16.2 Odvolanie vedúceho zamestnanca bez uvedenia dôvodu podľa tohto zákona nebolo možné, pokiaľ bolo v rozpore s osobitným predpisom. Takýmto osobitným predpisom bol napríklad: zákon č. 525/2003 Z.z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov § 6 ods. 2, podľa ktorého odvolať prednostu obvodného úradu životného prostredia môže prednosta krajského úradu životného prostredia - vedúci služobného úradu len so súhlasom ministra životného prostredia); zákon č. 534/2003 Z. z. o organizácii štátnej správy na úseku cestnej dopravy a pozemných komunikácií a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 4 ods. 6 , podľa ktorého Obvodný úrad dopravy riadi a za jeho činnosť zodpovedá riaditeľ obvodného úradu dopravy, ktorého vymenúva a odvoláva vláda na návrh ministra dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky; zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch § 57 ods. 5, podľa ktorého Obvodný lesný úrad riadi a za jeho činnosť zodpovedá prednosta, ktorého vymenúva na základe výsledkov výberového konania a odvoláva minister pôdohospodárstva Slovenskej republiky.

17. Osobitným zákonom, ktorý upravoval právne pomery žalobcu bol katastrálny zákon. Ustanovenie § 16a obsahovalo postavenie katastrálneho úradu a správy katastra. Katastrálny úrad bol samostatná právnická osoba viazaná na rozpočet úradu, riadiacim orgánom pre správy katastra, zabezpečoval ekonomickú agendu a vecné potreby jednak samotného katastrálneho úradu a jednak správ katastra. Na čele katastrálneho úradu bol prednosta, ktorého vymenúval a odvolával predseda úradu. Správa katastra konala a rozhodovala v administratívno-právnych veciach samostatne. Na čele správy katastra bol riaditeľ, ktorého vymenúval a odvolával prednosta katastrálneho úradu.

18. Pre vyriešenie nastolenej otázky je rozhodujúce, či žalobca v pozícii riaditeľa správy katastra bol vedúcim štátnym zamestnancom, pretože v kladnom prípade, by sa na neho vzťahovalo ustanovenie § 37 zákona o štátnej službe v súvislosti s inštitútom odvolania.

18.1 Pojem „vedúci štátny zamestnanec“ bol upravený v §11 zákona o štátnej službe. Vedúci zamestnanec bol nadriadený štátny zamestnanec, ktorý je podľa tohto zákona alebo podľa osobitného predpisu oprávnený

a) určovať a ukladať podriadenému štátnemu zamestnancovi úlohy na vykonávanie štátnej služby a dávať mu na tento účel pokyny,

b) organizovať, riadiť, kontrolovať a hodnotiť vykonávanie štátnej služby podriadeného štátneho zamestnanca.

18.2 Uvedené ustanovenie nebolo fakticky počas celej platnosti zákona o štátnej službe menené (bol síce novelizovaný celkovo trikrát, z toho dvakrát išlo o legislatívno-technickú úpravu súvisiacu so zavedením legislatívnej skratky a s účinnosťou od 10.4. 2010 bol do § 11 doplnený odsek 6 týkajúci sa odborníka ústavného činiteľa).

18.3 Z dôvodovej správy k § 11 vyplýva, že pojem "predstavený" sa nahradil pojmom "vedúci štátny zamestnanec", resp. "vedúci zamestnanec". Vedúci štátny zamestnanec mohol vykonávať štátnu službu v stájej štátnej službe alebo v dočasnej štátnej službe. Postavenie vedúceho zamestnanca, podľa tohto, mala aj fyzická osoba, ktorej postavenie upravil osobitný predpis .

19. Pre vedúceho štátneho zamestnanca bolo určujúce, že bol nositeľom určitých kompetencií vo vzťahu k podriadeným štátnym zamestnancom. Tieto oprávnenia mu mohli vyplývať aj z osobitného predpisu. Takýmto osobitným predpisom bola vo vzťahu k žalovanému aj vyhláška Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky č. 22/2010 Z. z., ktorou sa vydával Spravovací poriadok pre katastrálne úrady a správy katastra. Podľa § 8 uvedenej vyhlášky riaditeľ správy katastra rozhodoval o rozdelení agendy: „Podateľňa roztriedi doručené podania a denne ich odovzdáva zamestnancom katastrálnych úradov podľa pridelenia prednostom katastrálneho úradu alebo riaditeľom správy katastra.“

20. Z uvedeného vyplýva, riaditeľ správy katastra bol vedúci štátny zamestnanec. Žalobca ako riaditeľ správy katastra Tvrdošín, ktorá v rámci organizačnej štruktúry pozostávala z Oddelenia zápisov práv k nehnuteľnostiam a Oddelenia technického, dokumentácie a poskytovania informácií, bol zodpovedný za chod tohoto subjektu. Správa katastra bola personálne obsadená štátnymi zamestnancami, ktorých ako podriadených riadil, kontroloval a dával im za účelom plniť úlohy pokyny. Ako vedúci štátny zamestnanec mohol byť svojim nadriadeným odvolaný bez uvedenia dôvodu, v danom prípade prednostom katastrálneho úradu, pretože osobitný zákon, v danom prípade katastrálny zákon neupravoval osobitné podmienky pre platnosť tohto aktu.

21. Uvedený právny stav odvolania, teda odvolanie bez uvedenia dôvodu platil až do 1.6.2017, kedy bol zákon o štátnej službe č. 400/2009 Z.z. nahradený novým zákonom, a to zákonom č. 55/2017 Z.z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Aj podľa platnej a účinnej právnej úpravy je zachovaná možnosť jednostranne odvolať štátneho zamestnanca z funkcie vedúceho zamestnanca. V porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou už však nie je možné odvolať vedúceho štátneho zamestnanca v priamej riadiacej pôsobnosti generálneho tajomníka, štatutárneho orgánu alebo vedúceho štátneho zamestnanca vo verejnej funkcii bez uvedenia dôvodu. Dôvodom na takúto zmenu podľa dôvodovej správy bolo vylúčenie politických nominácií v oblasti profesionálnej štátnej služby. Táto právna úprava je však pre posúdenie danej veci právne bezvýznamná.

22. So zreteľom na uvedené dovolací súd uzatvára, že dovolanie žalobcu v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. bolo prípustné, avšak žalobca v ňom neopodstatnene vytýkal, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.), a preto jeho dovolanie ako nedôvodné zamietol podľa § 448 C.s.p.

23. O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 453 ods. 1 C.s.p. Žalovaný mal v dovolacom konaní plný úspech, dovolací súd trovy dovolacieho konania žalovanému nepriznal, nakoľko mu žiadne nevznikli (Uznesenie NS SR 7Cdo/14/2018).

24. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.